

LANDINFO

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Respons

Tyrkia: Fullmakt til advokater og UYAP

- Fullmakt til advokater
- Er det innført begrensinger på tilgangen til opplysninger i UYAP?
- Er det vanskelig for personer siktet for tilknytning til Gülen-bevegelsen å få advokat?

Bakgrunn

Landinfo har fått en rekke spørsmål om den tyrkiske statens elektroniske portal, E-devlet, og en underportal kalt UYAP (Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi), som er det nasjonale informasjonssystemet til justisvesenet.

Denne responsen er i hovedsak bygget på svar på en rekke spørsmål vi rettet til en tyrkisk advokat. Og i tillegg møter med andre advokater under tjenestereiser i 2017.

For informasjon om tilgang til E-devlet generelt, viser vi til Lifos-rapporten «Turkiet: Turkiska statens webportal, e-devlet». Tyrkiske myndigheter har laget en informasjonsside med mye nyttig informasjon om UYAP på engelsk: <http://www.e-justice.gov.tr/Default.aspx>.

Hvordan kan man gi en advokat fullmakt?

Selv om det ikke juridisk er påkrevet, må en person som ønsker å gi en advokat fullmakt til å opptre på sine vegne møte opp personlig hos notarius publicus. Dette fordi advokaten må ha en attest fra notarius publicus som viser at klienten har gitt advokaten fullmakt, ellers vil ikke fullmakten bli akseptert av rettsvesenet.

Dersom personen er bosatt i utlandet, er det også mulig å henvende seg til en ambassade eller et konsulat for å gi fullmakt til en advokat.

Kan en fullmakt overføres fra en advokat til en annen?

Dersom en person på et tidligere tidspunkt har gitt en advokat fullmakt og denne inneholder en autorisering for å overføre fullmakten til en annen advokat, kan dette foretas uten å gå via notarius publicus på nytt. Autorisasjonsbrevet vil da fungere som en fullmakt. Advokater har denne retten i henhold til tyrkisk lovgivning, og det er en veldig vanlig praksis.

Er det andre måter å få en fullmakt på?

Dersom advokaten har vært tilstede i retten som forsvarer sammen med en klient, vil det bli tatt som en indikasjon på at den tiltalte har akseptert vedkommende som sin advokat. Da er det ikke nødvendig med en attest fra notarius publicus.

Andre tilfeller vil være der Advokatforeningen (Barolar Birliği) er forpliktet til å oppnevne en advokat. Det gjelder for handikappede, ofre for seksuell vold og personer med en tiltale som gir mer enn fem års fengsel og som ikke selv har en advokat. I disse sakene vil oppnevningensbrevet fra Advokatforeningen fungere som fullmakt.

Hvordan utstedes fullmakten, og melder notarius publicus fra om dette til andre myndigheter?

Notarius publicus har tilgang til et folkeregister som kalles Mernis, som ligger under innenriksministeriets generaldirektorat for befolkningsaker (İçişleri Bakanlığı/Nüfus İşleri Genel Müdürlüğü). Når en person henvender seg og ønsker å gi en fullmakt, må vedkommende oppgi personopplysninger om advokaten, samt hvilken advokatforening han/hun tilhører (hvilken by) og advokatens registreringsnummer hos Advokatforeningen. Notarius publicus vil så bekrefte advokatens identitet gjennom Mernis, hvorpå en fullmakt kan utstedes. Fullmakten registreres i UYAP.

Notarius publicus informerer ikke andre myndigheter om dette, men beholder selv en kopi i sine arkiver og utsteder så mange kopier av fullmakten som personen ønsker, mot en avgift. Deretter formidler vedkommende dette til sin advokat. Notarius publicus har hverken plikt eller autoritet til å formidle en advokats registrering til andre myndigheter.

Dersom personen som gir fullmakt har en arrestordre mot seg, vil systemet gi et varsel så snart vedkommendes ID-nummer (kimlik) er tastet inn, da er notarius publicus forpliktet til å informere politiet.

Er det innført begrensinger på tilgangen til opplysninger i UYAP?

Ved undersøkelser av enkelte terrorsaker, og spesielt Gülen/FETÖ-saker, vil et vanlig søk i UYAP gi et «ingen resultater» på skjermen hvis saken er underlagt en konfidensialitetsordre. Det er tross dette mulig for en advokat med fullmakt å finne ut om en saksmappe faktisk eksisterer, med begrenset adgang, ved å søke andre steder. Det kan være ved ekspedisjonen eller kontorene i en rettsbygning, eller ved hjelp av personnummeret (TC kimlik) eller saksnummeret i de tilfellene der den tiltalte personen selv har fått et slikt.

Dette gjelder så lenge en sak er under etterforskning, men så snart en tiltale er tatt ut og akseptert, og når den skal for retten, vil disse begrensningene fjernes.

I saker med mer enn en tiltalt kan hver enkelt tiltalt, eller advokat med fullmakt, gå inn i UYAP for å se sin sak. Dette kan også gjøres via rettskontorene.

Generelt blir det flere og flere restriksjoner og hemmeligstempling av bestemte saker, for å unngå at personer med en pågående terror etterforskning mot seg skal få vite at det er utstedt arrestordre på dem.

Opplever advokater andre begrensninger på tilgangen til opplysninger om sine klienter?

Spesielt etter kuppforsøket i 2016 har de to store rettsbygningene i Istanbul, Istanbul i Çağlayan og Istanbul Andalu i Kartal, hovedkontoret til statsadvokaten og statsadvokatens kontor i Konya nektet innsyn i saker dersom advokaten ikke har en fullmakt. Det gjelder advokater som vil undersøke om en klient er under etterforskning eller ikke. Dette er en ulovlig praksis i henhold til lov om strafferettsprosedyre, lov om beslutningspåvirking og andre reguleringer. Noen advokatforeninger har engasjert seg i dette spørsmålet for å få en slutt på denne praksisen.

I tillegg til dette er statsadvokatens kontorer, og kontorer som er ansvarlige for terror-etterforskninger og rettsaker i forskjellige rettsbygninger, isolert fra andre avdelinger med passordbeskyttede dører. Dette gjør den fysiske tilgangen vanskelig, og det blir vanskeligere å få ut informasjon.

Er det enkelt for personer tiltalt for Gülen-tilknytning å få advokat?

I henhold til tyrkisk lovgivning får personer som er siktet for et straffbart forhold, og som ikke selv har en advokat, oppnevnt en advokat (forsvarer) av Advokatforeningen.

En advokat Landinfo har konsultert, som er hovedkilden til denne responsen som nevnt i innledningen, om dette spørsmålet hevder at det ikke er noe problem for en person som er siktet for Gülen-relaterte forhold å finne en advokat. Kilden fremholder at det finnes et vell av advokater i alle landets regioner som påtar seg slike oppdrag, og at dette ikke er en grunn til at det blir iverksatt etterforskning mot advokaten. Men kilden fremholder at det er advokater som er strukturelt knyttet til Gülen-organisasjonen, medlemmer av den og har hjulpet den, og at disse derfor er under etterforskning.

Andre kilder som Landinfo intervjuet under en informasjoninnhentingsreise høsten 2017 gir et annet bilde av situasjonen. En organisasjon (advokater) fortalte Landinfo at mange advokatforeninger rundt om i landet ikke oppnevnte forsvarere til personer siktet for Gülen-tilknytning. Det ble fremholdt at flere tusen advokater ble sparket i kjølvannet av kuppforsøket i 2016, og at det var en utbredt redsel for å bli beskyldt for å være gülenist (tyrkisk organisasjon, møte oktober 2017).

En annen organisasjon (advokater) bekreftet dette. De sa at Advokatforeningen ikke alltid finner noen å oppnevne, og fremholdt at dette skyldes redsel hos advokatene for at de selv skulle bli beskyldt eller tiltalt for Gülen-tilknytning. Organisasjonen hevdet at dette hadde ført til at det satt mange fengslet uten advokat (forsvarer). De hevdet videre at mange advokater som hadde forsvart personer anklaget for å være gülenister selv var blitt tiltalt for «å handle på instruksjon fra en terrororganisasjon» (menneskerettighetsorganisasjon, møte oktober 2017).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnet er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Lifos (2018, 19. september). *Turkiet: Turkiska statens webbportal, e-devlet*. Norrköping: Lifos. Tilgjengelig fra <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=42014> [lastet ned 29. juli 2019]

Muntlige kilder

- Menneskerettighetsorganisasjon, møte i Istanbul oktober 2017.
- Tyrkisk advokat, e-postkorrespondanse 22. og 30. juli 2019.
- Tyrkisk organisasjon, møte i Istanbul oktober 2017.

© Landinfo 2019

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.